

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019
ของผู้สูงอายุตำบลเมืองเพีย อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี
Factors related to vaccination against COVID-19 of the elderly in
Muang Pia Subdistrict, Kutchap District, Udonthani

นายประยงค์ อนุสุวรรณ
โรงพยาบาลกุดจับ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้สูงอายุตำบลเมืองเพีย อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างคือผู้สูงอายุจาก 14 หมู่บ้าน ในตำบลเมืองเพียจำนวน 250 คน จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ 1)ข้อมูลส่วนบุคคล 2)ความรู้เกี่ยวกับโรคและวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 3)แรงจูงใจในการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 4)การรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73(ความรู้) และ0.91(แรงจูงใจ) เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 12 – 20 มกราคม 2565 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สถิติ ไคสแควร์(Chi –Square test) Fisher’s Exact test

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 แล้วคิดเป็นร้อยละ 94.4 และยังไม่รับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 คิดเป็นร้อยละ 5.6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับโรคและวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 64.0 ระดับมากคิดเป็นร้อยละ 19.2 และระดับน้อยคิดเป็นร้อยละ 16.8 กลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจในการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ระดับมากคิดเป็นร้อยละ 53.6 ระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 44.8 และระดับน้อยคิดเป็นร้อยละ 1.6 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.05) คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความรู้เกี่ยวกับโรคและวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 และแรงจูงใจในการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ในขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019

ผลการศึกษานี้เสนอแนะให้โรงพยาบาลกุดจับและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่งในพื้นที่อำเภอกุดจับได้สร้างความรู้และเสริมแรงจูงใจในการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ให้แก่ผู้สูงอายุ

คำสำคัญ : วัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ความรู้เกี่ยวกับโรคไวรัสโคโรนา 2019 แรงจูงใจในการป้องกันโรค

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งเริ่มต้นจากประเทศจีนในเมืองอู่ฮั่นในเดือนธันวาคม 2562 มีการระบาดไปอีกหลายเมืองและต่อมาได้ระบาดไปทั่วโลก ส่วนในประเทศไทยข้อมูล ณ วันที่ 12 พฤศจิกายน 2563 พบผู้ติดเชื้อสะสมจากการระบาดในระลอกปัจจุบัน 1,968,106 ราย

การเสียชีวิตจากการระบาดในระลอกนี้อยู่ที่ 19,789 ราย คิดเป็นอัตราการเสียชีวิตร้อยละ 1.01 โดยผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุและผู้ที่มีโรคประจำตัวเรื้อรัง ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีประวัติการได้รับวัคซีนหรือได้รับวัคซีนไม่ครบ 2 โดส จังหวัดอุดรธานีพบผู้ติดเชื้อสะสมจากการระบาดในระลอกปัจจุบัน 19,989 ราย การเสียชีวิตจากการระบาดในระลอกนี้อยู่ที่ 147 ราย⁽¹⁾ อำเภออุดรฯพบผู้ติดเชื้อสะสม 694 ราย เสียชีวิตสะสม 0 ราย⁽²⁾

การศึกษาจากข้อมูลการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่าผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคอ้วน โรคมะเร็ง โรคปอดเรื้อรัง โรคหลอดเลือดสมอง และผู้ป่วยที่มีภาวะภูมิคุ้มกันต่ำอื่นๆ มักมีอาการรุนแรง และมีโอกาสเกิดอาการรุนแรง และเสียชีวิตมากกว่าประชากรกลุ่มอื่นๆ เมื่อได้รับเชื้อโควิด19 จากการเก็บข้อมูลผู้เสียชีวิตจากโรคไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 1,625 ราย พบว่าเป็นผู้มีอายุ 60-69 ปี 139 ราย อายุ 70-79ปี 578 ราย อายุ 80 ปีขึ้นไป 850 ราย กลุ่มอายุอื่นๆ 58 ราย⁽³⁾

การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคด้วยวัคซีน เป็นกลวิธีป้องกันโรคที่มีประสิทธิภาพสูงและมีความคุ้มค่ามากที่สุด ประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยได้ใช้การสร้างภูมิคุ้มกันโรคเป็นเครื่องมือป้องกันและควบคุมโรคติดต่อที่เป็นปัญหาสำคัญอย่างได้ผลดียิ่ง เช่น วัณโรค คอตีบ ไอกรน บาดทะยัก ไวรัสตับอักเสบบี หัด หัดเยอรมัน ใช้สมองอักเสบเจอี และพิษสุนัขบ้า เป็นต้น⁽⁴⁾ ทั่วโลกได้มีการวิจัยและพัฒนาใช้วัคซีนกับโรคอุบัติใหม่ เช่น ไข้หวัดใหญ่ 2009 และโรคไวรัสโคโรนา 2019 มีความสำเร็จของการวิจัยและพัฒนาไปมากแล้ว นำไปสู่ความหวังของสังคมโลกในการต่อสู้กับการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 คือการรณรงค์ให้พลเมืองโลกได้รับวัคซีนป้องกันโรค ซึ่งมีประสิทธิภาพในการป้องกันการป่วยและเสียชีวิต ขณะที่มีความปลอดภัยสูง⁽⁵⁾

ทั่วโลกฉีดวัคซีนไปแล้วกว่า 7.36 พันล้านโดส โดยจีนนำเป็นอันดับ 1 ประเทศที่ฉีดวัคซีนต้านโควิดมากที่สุดในช่วงปริมาณขณะนี้ ส่วนสถานการณ์การฉีดวัคซีนในประเทศไทย มีการฉีดไปแล้วมากกว่า 84.09 ล้านโดส โดยมีผู้ที่ได้รับวัคซีนตั้งแต่ 2 โดสขึ้นไป มากกว่า 36.3 ล้านราย แต่ในภาพรวมจังหวัดส่วนใหญ่ ยังมีส่วนน้อยกว่าร้อยละ 50 ประเทศไทยมีนโยบายการให้วัคซีนโควิด 19 แก่ประชาชนทุกคนที่สมัครใจ ซึ่งมีเป้าหมายให้วัคซีนครอบคลุมประชากรไทยอย่างน้อยร้อยละ 70 ภายในปี พ.ศ.2564⁶ ขณะที่จังหวัดอุดรธานี ฉีดไปแล้ว 1,515,218 โดส ครอบคลุมเข็ม 1 จำนวน 835,453 โดส คิดเป็นร้อยละ 53.28 ของประชากรทั้งหมด อำเภออุดรฯฉีดครอบคลุมเข็ม 1 จำนวน 28,752 โดส คิดเป็นร้อยละ 43.78 และตั้งเป้าหมายการฉีดวัคซีนในผู้สูงอายุเข็มที่ 1 มากกว่าร้อยละ 80⁽¹⁾

อำเภออุดรฯมีกลุ่มผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นกลุ่มเปราะบางสมควรได้รับวัคซีนเป้าหมายมากกว่าร้อยละ 80 จำนวน 9,172 คน ฉีดวัคซีนเข็มที่ 1 ไปแล้ว 6,181 คน คิดเป็นร้อยละ 67.39 ซึ่งยังต่ำกว่าเป้าหมาย โดยแยกเป็น 1)ตำบลเมืองเพีย มีจำนวนผู้สูงอายุ 1,706 คน ฉีดวัคซีนเข็ม 1 ไปแล้ว 1,125 คน คิดเป็นร้อยละ 65.94 2)ตำบลปะโค มีจำนวนผู้สูงอายุ 1,477 คน ฉีดวัคซีนเข็ม 1 ไปแล้ว 956 คน คิดเป็นร้อยละ 64.73 3)ตำบลหนองขุ่น มีจำนวนผู้สูงอายุ 1,235 คน ฉีดวัคซีนเข็ม 1 ไปแล้ว 862 คน คิดเป็นร้อยละ 69.80 4)ตำบลตาลเดี่ยว มีจำนวนผู้สูงอายุ 908 คน ฉีดวัคซีนเข็ม 1 ไปแล้ว 679 คน คิดเป็นร้อยละ 74.78 5)ตำบลกุดจับ มีจำนวนผู้สูงอายุ 1,533 คน ฉีดวัคซีนเข็ม 1 ไปแล้ว 1,096 คน คิดเป็นร้อยละ 71.49 6)ตำบลสร้างก่อ มีจำนวนผู้สูงอายุ 1,083 คน ฉีดวัคซีนเข็ม 1 ไปแล้ว 694 คน คิดเป็นร้อยละ 64.08 7)ตำบลเชียงเพ็ง มีจำนวนผู้สูงอายุ 1,285 คน ฉีดวัคซีนเข็ม 1 ไปแล้ว 774 คน คิดเป็นร้อยละ 60.23⁽²⁾ ผู้วิจัยทำงานโดยตรงกับการบริหารจัดการวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 และวัคซีนชนิดนี้ยังเป็นวัคซีนใหม่ข้อมูลการศึกษาต่างๆ ยังน้อย จึงทำให้มีความสนใจในการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับวัคซีนของผู้สูงอายุในเขตตำบลเมืองเพีย อำเภออุดรฯ จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นตำบลที่ตั้งของโรงพยาบาลกุดจับและมีประชากรผู้สูงอายุมากที่สุด เพื่อนำไปสู่การวางแผนรณรงค์การฉีดวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้สูงอายุให้ครอบคลุมทั้งระดับอำเภอต่อไป

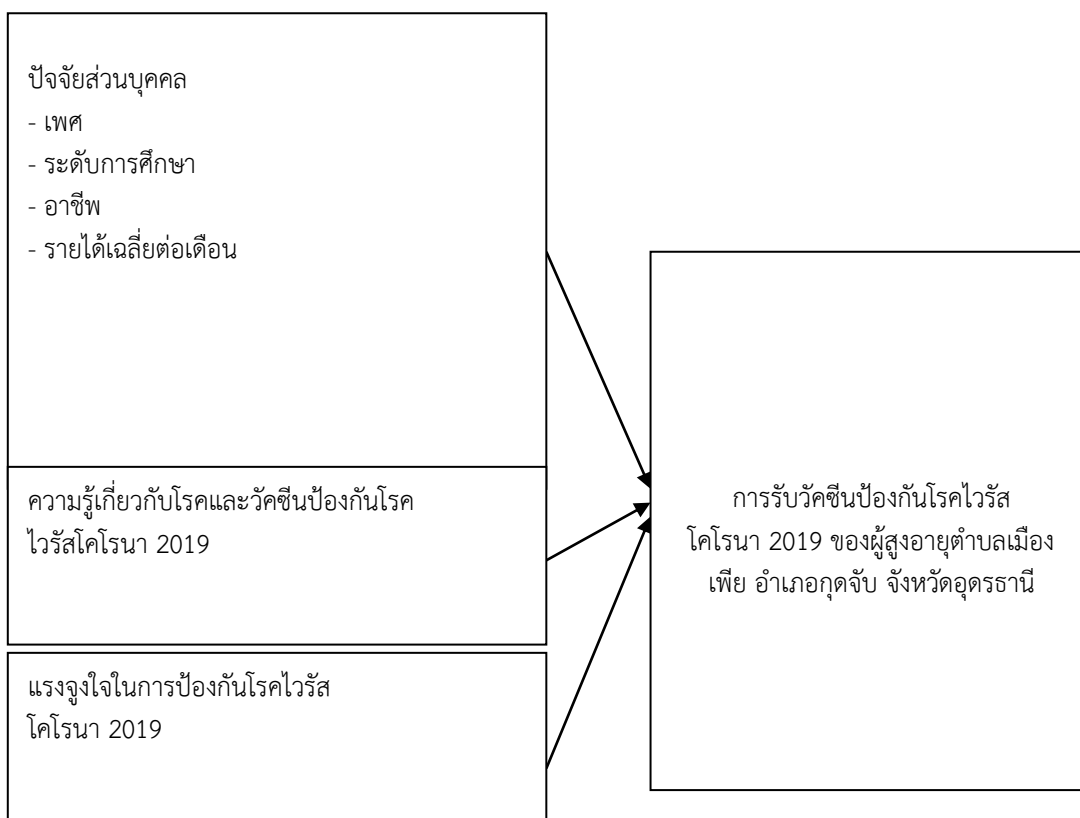
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้สูงอายุ ตำบลเมืองเพีย อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้สูงอายุตำบลเมืองเพีย อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี
2. ความรู้เกี่ยวกับโรคและวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้สูงอายุตำบลเมืองเพีย อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี
3. แรงจูงใจในการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้สูงอายุตำบลเมืองเพีย อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Research) ประชากรเป็น ผู้สูงอายุในเขตตำบลเมืองเพีย อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี และคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยแทนค่าในสูตร Daniel (2010) ได้ดังนี้

$$n = \frac{Z_{\alpha/2}^2 NP(1-P)}{Z_{\alpha/2}^2 P(1-P) + (N-1)d^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ
 $Z_{\alpha/2}$ = ค่าสถิติมาตรฐานจากตาราง Z ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่าเท่ากับ 1.96
 N = จำนวนประชากรในการศึกษา
 P = ค่าโอกาสของการได้รับบริการวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 โดยสัดส่วนที่ต้องการหาจากการศึกษาการรับวัคซีนใช้ขวดใหญ่ ของผู้สูงอายุตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ของกัญญาภัค ประทุมชมพู⁷ ระดับน้อยและปานกลาง ร้อยละ 74.5 เท่ากับ 0.745

d = ค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ผู้วิจัยยอมให้เกิดได้สูงสุดเท่ากับ 0.05
 แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{(1.96)^2 \times 1706 \times 0.745 \times 0.255}{(1.96)^2 \times 0.745 \times 0.255 + 1705 \times (0.05)^2}$$

$$= 249.39$$

จากการคำนวณจะได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 250 คน

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยคำนวณสัดส่วนจากจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด 14 หมู่บ้าน จากนั้นจับสลากรายชื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 250 คน เป็นผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลเมืองเพียอำเภอกุดจับจังหวัดอุดรธานีจากการสำรวจของกลุ่มงานปฐมภูมิและองค์กรรวมโรงพยาบาลกุดจับ

การเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างวันที่ 12 – 20 มกราคม 2565 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นและดัดแปลงจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์เป็น 4 ส่วนนำไปหาความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุตำบลกุดจับอำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 คน และนำผลที่ได้มาคำนวณหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ค่า Kuder Richardson (KR20) ด้านความรู้เท่ากับ 0.73 ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้านแรงจูงใจในการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 เท่ากับ 0.91 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ร้อยละค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi-Square test) Fisher's Exact test

โครงการวิจัยเรื่องนี้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2565 ตามรหัสโครงการเลขที่ UDREC 1465

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของผู้สูงอายุ (n = 250)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	148	59.2
ชาย	102	40.8

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของผู้สูงอายุ (n = 250)(ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	230	92.0
มัธยมศึกษา	8	3.2
อุดมศึกษา	12	4.8
อาชีพ		
เกษตรกร	144	57.6
ค้าขาย	12	4.8
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	6	2.4
อื่นๆ	88	35.2
รายได้		
0-4,999 บาท	228	91.2
5,000-9,999 บาท	18	7.2
10,000บาทขึ้นไป	4	1.6

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความรู้เกี่ยวกับโรคและวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 (n = 250)

ความรู้เกี่ยวกับโรคและวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019	จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก (12-15 คะแนน)	42	16.8
ระดับปานกลาง (9-11 คะแนน)	160	64.0
ระดับน้อย (0-8 คะแนน)	48	19.2
รวม	250	100.0

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับแรงจูงใจในการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 (n = 250)

แรงจูงใจในการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019	จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก (80-100 คะแนน)	134	53.6
ระดับปานกลาง (60-79 คะแนน)	112	44.8
ระดับน้อย (น้อยกว่า 60 คะแนน)	4	1.6
รวม	250	100

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 (n = 250)

การรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019	จำนวน	ร้อยละ
รับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 แล้วอย่างน้อย 1 เข็ม	236	94.4
ยังไม่รับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019	14	5.6
รวม	250	100.0

ตารางที่5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 วิเคราะห์ด้วยสถิติ
ไคสแควร์ Fisher's Exact test (n = 250)

ปัจจัย	การรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019		ค่าสถิติ χ^2	p - value
	รับแล้วอย่างน้อย 1 เข็ม(ร้อยละ)	ยังไม่รับ (ร้อยละ)		
เพศ			4.317	0.038
ชาย	100 (98.0)	2 (2.0)		
หญิง	136 (91.9)	12 (8.1)		
ระดับการศึกษา				0.611
ประถมศึกษา	42 (100)	0 (0.0)		
มัธยมศึกษาขึ้นไป	146 (91.3)	14 (8.7)		
อาชีพ				<0.001
เกษตรกรรวม	140 (97.2)	4 (2.8)		
อื่นๆ	96 (90.6)	10 (9.4)		
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน				0.028
ต่ำกว่า 5,000 บาท	218 (95.6)	10 (4.4)		
5,000 บาทขึ้นไป	18 (81.8)	4 (18.2)		
ความรู้				0.012
ระดับมาก	42 (100)	0 (0.0)		
ระดับปานกลาง	146 (91.3)	14 (8.7)		
ระดับน้อย	48 (100)	0 (0.0)		
แรงจูงใจ				0.001
ระดับมาก	132 (98.5)	2 (1.5)		
ระดับปานกลาง	102 (91.1)	10 (8.9)		
ระดับน้อย	2 (50.0)	2 (50.0)		

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.2 มีอายุในช่วง 60-69 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.0 อายุเฉลี่ย 68.4 ปี อายุต่ำสุด 60 ปี อายุสูงสุด 84 ปี ส่วนใหญ่จบประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 92.0 อาชีพของผู้สูงอายุ มากที่สุดเป็นอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 57.6 รายได้เฉลี่ย ต่อเดือนส่วนใหญ่ไม่ถึง 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 91.2

2. ความรู้เกี่ยวกับโรคและวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 64.0 รองลงมาอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 19.2 และอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 16.8 ตามลำดับ

3. แรงจูงใจในการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีแรงจูงใจในการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 53.6 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.8 และอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 1.6 ตามลำดับ

4. ผลการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 แล้ว คิดเป็นร้อยละ 94.4 และยังไม่รับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 คิดเป็นร้อยละ 5.6 ตามลำดับ

5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value}<0.05$) ซึ่งยอมรับสมมติฐาน ข้อที่ 1 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลเรื่องระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value}>0.05$) ซึ่งปฏิเสธสมมติฐาน ข้อที่ 1 คือปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้สูงอายุตำบลเมืองเพีย อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี

6. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโรคและวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ความรู้เกี่ยวกับโรคและวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value}<0.05$) ซึ่งยอมรับสมมติฐาน ข้อที่ 2 คือความรู้เกี่ยวกับโรคและวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้สูงอายุตำบลเมืองเพีย อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี

7. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการป้องกันโรคกับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า แรงจูงใจในการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value}<0.05$) ซึ่งยอมรับสมมติฐาน ข้อที่ 3 คือแรงจูงใจในการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้สูงอายุตำบลเมืองเพีย อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้สูงอายุตำบลเมืองเพีย อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี การวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้สูงอายุ จากผลการศึกษาพบว่า

เพศ มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 อธิบายได้ว่า ด้วยสถานการณ์การ

ระบาดของโรคโควิด19 และมีแนวทางป้องกันการติดต่อ ลดการเจ็บป่วยหนักและลดการเสียชีวิตจากโรคด้วยวัคซีน แต่ข่าวสารด้านลบ เช่น ผลข้างเคียงที่พบบ่อย AEFI ที่รุนแรง รวมถึงมีการเสียชีวิตในช่วงการรับวัคซีน ทำให้ข้อมูลผู้สูงอายุที่ยังไม่รับวัคซีนเป็นเหตุหญิงมากกว่าเพศชาย แสดงถึงความความกลัว ความไม่มั่นใจในความปลอดภัยในเหตุหญิงมีมากกว่าเพศชาย

ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 อธิบายได้ว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาใดๆก็ตาม ไม่มีความสัมพันธ์ในการเข้ารับวัคซีนแต่ความรู้หรือการรับรู้สภาพการณ์ปัจจุบัน มีความสัมพันธ์กัน

อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 อธิบายได้ว่า อาชีพข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจให้ความสนใจและเข้ารับวัคซีน ขณะที่อาชีพค้าขายยังไม่เข้ารับวัคซีนเท่าที่ควรจะ ส่วนอาชีพเกษตรกรก็ยังมีบ้างที่ยังไม่เข้ารับวัคซีน

รายได้ มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 อธิบายได้ว่า ผู้ที่มีรายได้สูงสอดคล้องกับอาชีพกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจให้ความสนใจและเข้ารับวัคซีน ขณะที่ผู้ที่ว่างงาน รายได้น้อยหรือมีเพียงเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุบางส่วนยังไม่เข้ารับวัคซีน

2. ความรู้เกี่ยวกับโรคและวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 อธิบายได้ว่าการมีความรู้เกี่ยวกับโรคแม้จะเป็นโรคอุบัติใหม่แต่การสื่อสารไร้พรมแดนทุกเพศทุกวัยรับทราบสถานการณ์ของโรคความรุนแรงของโรคและแนวทางป้องกันโรคด้วยวัคซีนและรณรงค์ฉีดทั่วโลกและทุกระดับพื้นที่ในประเทศไทยทำให้ผู้สูงอายุที่มีความรู้ระดับมากและระดับปานกลางเข้ารับวัคซีนตามกำหนดขณะที่ผู้สูงอายุที่มีความรู้ระดับน้อยยังไม่เข้ารับวัคซีน สอดคล้องกับการศึกษาของ จตุพล ศรีสมบุญและคณะ⁽⁸⁾ เรื่องความรู้ เจตคติและความตั้งใจของสตรี เกี่ยวกับมะเร็งปากมดลูกและวัคซีนป้องกัน โรงพยาบาลมหาสารคามนครเชียงใหม่ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุนทรา พลเจริญ⁽⁹⁾ เรื่องปัจจัยทำนายการรับวัคซีนใช้หวัดใหญ่ชนิดเอเอช1เอ็น1 ของบุคลากรสุขภาพ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข สอดคล้องกับการศึกษาของ เพชรรัตน์ สินธุโคตร⁽¹⁰⁾ เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการได้รับวัคซีนป้องกันหวัดใหญ่ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลกาฬสินธุ์ และสอดคล้องกับการศึกษาของ สุภารัตน์ สีวงกลางและคณะ⁽¹¹⁾ เรื่องความรู้ ทักษะและการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ในโครงการ อสม.เคาะประตูบ้านต้านโควิด 19 ตำบลดอนเมือง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ นิชกานต์ พิภู⁽¹²⁾ เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนใช้หวัดใหญ่ของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

3. แรงจูงใจในการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์กับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 อธิบายได้ว่าความเข้าใจในกฎเกณฑ์ของการกระตุ้นให้เกิดความกลัวทั้งด้าน 1)ความรุนแรงของโรคโควิด-19 ซึ่งเป็นโรคอุบัติใหม่ 2)การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคโควิด-19 3)ความคาดหวังในประสิทธิผลของการป้องกันโรคโควิด-19 และ4)ความคาดหวังในประสิทธิผลตนเองหรือความสามารถตนเองในการป้องกันโรคโควิด-19 ทำให้ผู้สูงอายุมีแรงจูงใจในการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มมากขึ้นผลการศึกษาพบผู้สูงอายุมีแรงจูงใจระดับมากและระดับปานกลางรวมถึงร้อยละ 98.4 จึงทำให้เข้ารับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 สูงตามด้วย เป็นความสัมพันธ์ตรงตามทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคของ Roger R.W. สอดคล้องกับการศึกษาของ สุนทรา พลเจริญ⁽⁹⁾ เรื่องปัจจัยทำนายการรับวัคซีนใช้หวัดใหญ่ชนิดเอเอช1เอ็น1 ของบุคลากรสุขภาพ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า การรับรู้ประโยชน์ของการรับวัคซีน การรับรู้อุปสรรคและสิ่งชักนำให้ปฏิบัติเป็นปัจจัยที่สามารถทำนายการรับวัคซีนใช้หวัดใหญ่ได้ และสอดคล้องกับการศึกษาของ กัญญาภัค ประทุมชมพู⁽⁷⁾ เรื่องความสัมพันธ์ของปัจจัยแรงจูงใจในการป้องกันโรคต่อการรับบริการวัคซีนใช้หวัดใหญ่ในผู้สูงอายุตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ซึ่งพบว่า

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการรับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ในประเด็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อให้ได้กลวิธีในการดำเนินงานหรือการแก้ไขปัญหา

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี. รายงานสถานการณ์ COVID-19 จังหวัดอุดรธานี [อินเทอร์เน็ต].
อุดรธานี: [สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2564]. แหล่งข้อมูล: udo.moph.go.th/wasabi3/Home.php
2. โรงพยาบาลกุดจับ. รายงานสถานการณ์ COVID-19 อำเภอ กุดจับ [อินเทอร์เน็ต]. อุดรธานี: [สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2564]. แหล่งข้อมูล: kch.go.th/home/
3. Kuldeep Dhama et al. COVID-19 in the elderly people and advances in vaccination approaches. HUMAN VACCINES & IMMUNOTHERAPEUTICS 2020;vol.16 No.12:2938-2943.
4. กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรค. ตำราวัคซีนและการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ปี 2562. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด; 2562.
5. Roy L. Soiza. Efficacy and safety of COVID-19 vaccines in older people. Age and Ageing 2020;vol.10 Oxford University; 1-5.
6. กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรค. แนวทางการให้วัคซีนโควิด 19 ในสถานการณ์การระบาดปี 2564 ของประเทศไทย. ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท ทีเอส อินเตอร์พรีนท์ จำกัด; 2564.
7. กัญญาภัค ประทุมชมพู. แรงจูงใจที่มีผลต่อการรับบริการฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่ในผู้สูงอายุ ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต]. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2559. 53 หน้า
8. จตุพล ศรีสมบูรณ์ และคณะ. ความรู้ เจตคติ และความตั้งใจของสตรี เกี่ยวกับมะเร็งปากมดลูกและวัคซีนป้องกันในมนุษย์. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2551. 138 หน้า
9. สุนทรา พลเจริญ. ปัจจัยทำนายการรับวัคซีนไข้หวัดใหญ่ชนิดเอ เอช1เอ็น1 ของบุคลากรสุขภาพ [วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต]. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2557. 60 หน้า
10. เพชรรัตน์ สิ้นธุโคตร. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต]. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2561. 71 หน้า
11. สุภารัตน์ สว่างกลาง และคณะ. การศึกษาความรู้ ทักษะคติ และการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ในโครงการอสม.เคาะประตูบ้าน ต้านโควิด19 ในช่วงควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลดอนเมือง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดนครราชสีมา: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา; 2563. 80 หน้า
12. นิชกานต์ พิกุล. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่ ของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย [วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต]. พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา; 2555. 65 หน้า